

Rumunsko, Svatá Helena a Gernik

Červenec 2024

Klára Jíchová

V červnu a červenci je Svatá Helena postižena dvěma přírodními pohromami v krátkém období tří týdnů. Ještě před koncem školního roku velké krupobití poničí všechny střechy ve vesnici (cca 200 ks), řadu fasád, automobilů, velkou část úrody. Spustí se dobročinné sbírky i reálná pomoc, potom však na začátku července přichází extrémní vichřice, která škody násobí. Můžeme hovořit o velkém štěstí, že se vichřice přihnala v noci, kdy byli všichni doma, protože ve dne by takováto spoušť přinesla škody na životech. Oblastní charita Hodonín, která do lokality zajíždí dlouhodobě kvůli zubařské péči a podpoře krajských pečovatelek, rozdělila mezi 87 domácností z veřejné sbírky celkem 615 000 Kč. Částky rozdělovali zaměstnanci charity dle vnitřních směrnic organizace. Částku 300 000 Kč věnoval Liberecký kraj díky letité spolupráci se spolkem Český Banát. Necelých 400 000 Kč vybrala Bratrská jednota baptistů ČR v další veřejné sbírce. Finanční dary se scházejí i z krajských vesnic. Peníze z necharitních darů budou rozdělovat kostelní rady ze Svaté Heleny. Vzhledem k cenám stavebních materiálů a množství škody se však nejedná o zásadní částky.

Lidé ze Svaté Heleny nyní opakovaně dokazují svou nesmírnou pracovitost a statečnost. Velkou oporou a reálnou pomocí jsou jim příbuzní z ČR, kteří se na místo začali sjíždět vždy již několik hodin po bouři. Na konci měsíce má již většina domů střechy zbrusu nové či opravené, zničená úroda je zaorána, auta zasklena, ulice uklizeny a mládež a děti s námi pilně trénují program na krajský festival.

V Gerniku jsme uklidili muzeum Český dům a finalizujeme v něm novou expozici. Zároveň pomáháme s přípravou dětského letního tábora.

Argentina, Chaco

Červenec 2024

Radim Schottl

13. festival české a slovenské kultury v Latinské Americe

Od pátku 19. 7. do neděle 21. 7. probíhal již tradiční 13. festival české a slovenské kultury v Latinské Americe. Tento rok se konal v provincii Chaco v Argentině ve spolupráci dvou měst, Presidencia Roque Sáenz Peña a Las Breñas. Festivalu se zúčastnilo přibližně 180 účastníků, z nichž mnozí vystoupili v rámci programu se svými prezentacemi, tvořivými dílnami nebo hudebně-pěveckými vystoupeními. Festival je velmi důležitý pro posílení české a slovenské kultury v Latinské Americe, ale především také pro setkání a utužení vztahů mezi jednotlivými českými a slovenskými spolky v Latinské Americe.

Festivalu se účastnili také český velvyslanec Lubomír Hladík a slovenský velvyslanec Rastislav Hindický. V rámci festivalu došlo ke slavnostnímu otevření nově zrekonstruované největší české a slovenské knihovny v Latinské Americe a také pamětní desky u sálu tanečního souboru Moravanka. V pátek probíhala část programu ve městě Las Breñas, kde účastníci festivalu mohli navštívit důležitá místa spojená s prvními přistěhovalci nebo si prohlédnout pražské Jezulátko, které se nachází v místním kostele San Miguel. Hlavním bodem však bylo odhalení základního kamene památníku „Pocta československým přistěhovalcům“.

Na večerní gala akci v Sáenz Peña zazněly v živé interpretaci české a slovenské folklorní písně a své umění předvedly taneční soubory Moravanka (Presidencia Roque Sáenz Peña), Sokol (Buenos Aires), Slovanské kořeny (Córdoba) a soubor Vlastimil (Rosario). Festival byl nabitý velmi pestrým programem, který si užili účastníci i organizátoři, a všichni se těšíme na další ročník.

Kurz české kuchyně – česneková polévka

V rámci Unión Checoeslovaca v Sáenz Peña probíhají kurzy české kuchyně, takzvaná „Checocina“. V posledních měsících sílila poptávka po tradiční česnekové polévce, a tak jsme se nakonec poslední červencový čtvrtek sešli v naší kuchyni se všemi potřebnými surovinami. Tou nejzajímavější a velmi důležitou surovinou je majoránka, která je v Argentině zcela neznámá a v místní kuchyni se nepoužívá. Po mnoha měsících hledání se mi ji podařilo sehnat, díky čemuž jsme mohli uvařit česnečku, jak se patří. V kuchyni se nás sešlo více než patnáct. Někteří se rovnou zhostili zástěr, jiní přišli poctivě zapisovat recept a dokumentovat průběh přípravy. Připravili jsme celkem 7 litrů velmi silné a opravdu výborné česnečky, na které si všichni pochutnali tak, že oněch 7 litrů bylo málo, a jsem si jistý, že to určitě nebylo naposledy, co jsme si česnečku společně připravili.

Brazílie, Nová Petrópolis a Porto Alegre

Bramborový salát a koprovka na konec roku

Matouš Hartman

Brazilský bramborový salát je na ingredience poměrně chudý a kopr mnoho Brazilců nikdy neochutnalo. Kurzy v Nové Petrópolis a v Porto Alegre tak pro letošek musely uzavřít kulinářské workshopy.

V Nové Petrópolis se studenti dohodli na tradičním grilování, ke kterému se často podává tzv. maionese, tedy určitá verze bramborového salátu. Naskytla se tak perfektní příležitost, aby si studenti rozšířili svůj gastronomický přehled i o tradiční vánoční přílohu. Společně nakrájeli všechny potřebné ingredience, potom je smíchali a bramborový salát si dali ke grilovanému hovězímu masu. Jedna studentka pak recept doma s úspěchem zopakovala a hned se výsledkem pochlubila.

V kulturním domě v Porto Alegre, kde se konají hodiny češtiny, je zase k dispozici kuchyň, což se muselo využít. Menu poslední hodiny tak sestávalo z karlovarských knedlíků, které jsou na přípravu nejjednodušší a zároveň nejkreativnější, a koprové omáčky s vejcem. Studenti nadšeně krájeli všechny přísady a potom vytvářeli z těsta knedlíky, které se vařily na páře. Za úkol dostali také dovést k dokonalosti chuťovou kombinaci kopru, octu, cukru a soli v omáčce. Jako dezert posloužily brazilské brigadeiros, které jedna ze studentek přinesla.

USA, Chicago

Červenec v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Červenec v TGM patří ke klidným měsícům. Děti jsou na prázdninách a všudypřítomné horko a vysoká vlhkost láká spíš k vodě než do školy. Přesto se mi podařilo otevřít poměrně velké množství speciálních letních kurzů, které se (stejně jako v loňském roce) těšily velké oblibě studentů. Náplní těchto kurzů jsou odlehčená témata, často se jedná o konverzační lekce, či krátké intenzivní a specificky zaměřené kurzy. Letos jsem nabídla 4 kurzy, na které se celkem přihlásilo 35 studentů. Jednalo se následující kurzy:

- 21denní česká výzva (1. – 21. 7. 2024, online kurz v uzavřené skupině na Facebooku, každodenní úkol)
- Kulturní pondělky (1. – 22. 7. 2024, kurz zaměřený na českou kulturu, historii, geografii... 1x týdně, 90 min/lekce)
- Intenzivní kurz pro začátečníky (8. – 18. 7. 2024, každodenní výuka, 90 min/lekce)
- Konverzace (8. – 25. 7. 2024, výuka 2x týdně – úterý a čtvrtek, 90 min/lekce)

V úterý 23. 7. k nám také zavítali herci a umělci z brněnského divadla Radost. Chicago bylo jejich první zastávkou na velkém americkém turné, během kterého procestují několik států (Iowa, Kansas, Oklahoma, Texas...) a které zakončí v Atlantě (Georgia). Jejich cestu koordinuje a také je na ní doprovází Milada Boháčková, vyslaná učitelka z Atlanty. V české škole představili samotné divadlo Radost, hovořili o jednotlivých představeních a také o samotné české historii loutkářství. I přes bouřky a nepříznivé počasí tato akce přilákala velké množství zájemců z řad české komunity.

válka = war	stát, země = state, country	křesťanství = christianity
král a královna = king / queen	zalození, založit = est, est found	kníže = prince
president = president	století = century	pověst, legenda = legend

1.) pověst

2.)

Online kurz „Kulturní pondělky“ (Cultural Mondays“)

Divadlo Radost v TGM

Chorvatsko, Horní Daruvar

Bába Bedla na šňůře po ČR

Ilona Kirchnerová

Bába Bedla, knížka Markéty Pilátové mě provází v podstatě celým mým působením v Chorvatsku.

Nejprve jsme si s dětmi knížku společně představili a na základě toho jsme začali pořádat různé přírodní výpravy zaměřené na poznávání lesa, hub a přírody obecně. Poté k nám na moje pozvání zavítala sama autorka, která v české škole v Daruvaru a v Končenicích uspořádala několik autorských čtení s následným origami workshopem, a potom jsem s jejím laskavým svolením na motivy textu vytvořila společně s dětmi a maminkami z České besedy Horní Daruvar stejnojmenné divadelní představení. Vznikl tak **divadelní spolek nazvaný HorDa**.

O premiéře, která se konala v květnu tohoto roku, jsem již v jedné z předchozích zpráv referovala. Od té doby se vzhledem k událostmi naplněnému konci školního roku další repríza zatím nekonala, i když zájem byl veliký. Místo toho se nám ale podařilo vyrazit na pravou a nefalšovanou „šňůru“ po České republice, takže jsme si připadali bezmála jako rockové hvězdy. No, dobře, vystoupení v české republice byla dvě, ale stejně. Užili jsme si to plnými doušky. Je sice pravda, že představitelka hlavní role na poslední chvíli z osobních důvodů účast odřekla a roli se bleskurychle musela naučit členka České besedy horní Daruvar **Jitka Jílková**, situaci zkomplikovalo i několik zlomenin a dalších neduhů malých herců a finanční stránka věci. Všechno ale nakonec dobře dopadlo, a tak jsme 2. 7. vyrazili za potleskem českého publika.

Velikou ctí pro nás bylo, že jsme v letošním roce mohli vystoupit na festivalu věnovaném českému jazyku a literatuře, který má opravdu dlouholetou tradici, a to na festivalu **Šrámkova Sobotka**. Hlavní organizátoři, jmenovitě **Jan Trč** a **Lada**

Blažejová nám vyšli opravdu neuvěřitelně vstříc. Zajistili ubytování i stravování pro herce i jejich doprovod a vystoupení v divadélku v Sobotce vzbudilo patřičný ohlas. Napsaly o nás festivalové noviny a okamžitě jsme dostali nabídku spolupracovat jakoukoli formou na dalším ročníku s podtitulem **Cesta**. Nejen, že jsme propagovali českou menšinu v zahraničí, ale zároveň také práci českých krajanských učitelů a nepřímo také lektorů. Rozhodně se vše promítne v příštím ročníku **Šrámkovy Sobotky**. Po vystoupení v Sobotce, návštěvě zámečku Humprecht, adrenalinového centra (kde nám přibylo několik odřenin, z čehož jsem byla obzvláště jako režisérka nadšená) a safari parku Dvůr Králové se **HorDa** přesunula k nám na chalupu do Líšnice, kde se děti a rodiče ubytovali na zahradě ve stanech, vykoupani se v Divoké Orlici a večer si opekli buřty jako správní čeští táborníci. Studentka gymnázia Klatovy a táborová vedoucí **Julie Kulháňková** pro ně připravila večerní bojovou hru (v hlavní roli Jožin z bažin) a šlo se do spacáků.

Druhý den čekalo herce vystoupení na rodinném hudebně divadelním festivalu **Orlická brána**, kde předvedli všichni svůj životní výkon. Poprvé totiž byli všichni profesionálně ozvučeni, hlavní postavy měly dokonce mikrofony, poprvé jsme také hráli venku, takže jsme museli počítat s větrem a dalšími podobnými faktory, navíc podlaha byla rozpálená atd. **HorDa** ale svůj výstup zvládla bravurně a potlesk byl skutečně zasloužený. Po tomto vystoupení ze všech, hlavně ze mě, opadla nervozita a následovalo rychlé balení a návrat do Líšnice, kde už čekal autobus. Zamávali jsme si, popřáli šťastnou cestu a mě konečně naplno začaly prázdniny.

Na závěr bych ještě ráda poděkovala **Svazu Čechů v republice Chorvatsko** a jmenovitě jeho předsedkyni **Aně-Mariji Štrumlové Tučkové**, díky jejíž snaze a ochotě se vůbec mohla cesta do Česka uskutečnit.

Chcete-li se podívat na naše vystoupení na Šrámkově Sobotce, najdete na následujícím odkazu:

<https://www.youtube.com/watch?v=DMcAfl-k19k>

Chorvatsko, Horní Daruvar

Hnutí Brontosaurus poprvé v Chorvatsku

Ilona Kirchnerová

„Svět je malý a o náhody tu není nouze.“ Tak praví klasik a nezdá se, že klasici mají pravdu, neboť na tom, že v letošním červenci uspořádalo hnutí Brontosaurus svoji dobrovolnickou pracovní akci právě v Chorvatsku, a to konkrétně v České besedě v Horním Daruvaru, má zásluhu především náhoda. Ta k nám totiž v minulém roce zavála dva stopující mladé brontosauři, kteří se “na palec“ rozhodli putovat ze Srbska přes Rumunsko do Chorvatska a vítr je zavál do Daruvaru. Tam v tu chvíli tedy nikdo nebyl, protože se v Kaptolu konaly tradiční Dožínky, což je největší krajanská akce probíhající jednou za dva roky. Ale kolem jeli náhodou dobří lidé, krajané, a pravili, že chcete-li, hoši, viděti českou menšinu v akci, inu, budiž vám to přáno, a vzali poutníky sebou. **Tomáš Opletal** a **Daniel Němeček** nakonec přespali u nás v Lipovci, slovo dalo slovo a začali jsme plánovat spolupráci na léto.

Dvacet jedna členů hnutí brontosaurus tak nakonec dorazilo do Horního Daruvaru v odpoledních hodinách dne 29. 7. a po rozkukání se a seznámení s krajanskou menšinou se směle pustili do dobrovolnické práce. Částečně pracovali na koňské farmě Olesji Winsberger, kde stavěli ohrady pro koně a vykonávali další pomocné práce, a částečně na hřišti před Českou besedou, které renovovali.

Zároveň připravili pro děti z České Besedy Horní Daruvar velmi zajímavé herní odpoledne, při kterém se všichni báječně bavili.

Brontosauři nejenom pracují, ale chtějí, aby se účastníci akce také vzdělávali a seznamovali s kulturou místa, které navštíví. Podnikli tedy prohlídku města Daruvar, zámku knížete Jankoviće se stálou expozicí věnovanou mj. také občanské válce probíhající v devadesátých letech, a členky besedy Horní Daruvar uspořádaly gastro dílnu, na které se brontosauři učili uvařit tradiční sarmy.

To je ostatně podle mého názoru největší přínos celé akce – samozřejmě tím nemyslím sarmy ani jiná jídla, ale výměna kulturních zvyklostí, poznávání jiných kultur a z toho plynoucí tolerance a pokora.

Už teď je jasné, že první brontosauří dobrovolnická výprava na naše území nebyla jistě poslední a k pravidelnému navštěvování krajanů v Srbsku a v Rumunsku přibude také Chorvatsko.

Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac

Červenec 2024

Alena Havlová

Tábor Hnutí Brontosaurus

Členové Hnutí Brontosaurus každoročně pomáhají v Českém Sele s úklidem a udržovacími pracemi. Tento rok instalovali naučnou stezku Toulky srbským Banátem s patnácti tematickými zastaveními v Českém Sele a Kruščici. Brontosauři také natírali informační a turistické tabulky, pomáhali s mozaikovým skákacím panákem, natírali okna na kostele svatého Jana Nepomuckého, renovovali obecní váhu na dobytek, uklízeli před kruščickým festivalem a také dva dny pracovali na zvelebení farního dvora ve Velikém Središti.

Skákací panák pro České Selo

Po dvouleté přípravě se za pomoci mnoha dobrovolníků podařilo dokončit mozaikového skákacího panáka pro dětské hřiště v Českém Selo. Do projektu se zapojili místní, studenti českého jazyka, Hnutí Brontosaurus i hosté z Česka. Skákací panák bude sloužit místním dětem i hostům a jeho instalace bude slavnostně dokončena k datu letošní *Paprikašijády* v Českém Selo (18.8.2024)

Festival Krása různorodosti (Lepota različitosti)

19.-21. července proběhl v Bele Crkvi a Kruščici 12. ročník festivalu *Krása různorodosti (Lepota različitosti)*. Organizátorem festivalu je Česká beseda Kruščice. Programu se zúčastnily desítky hostů, tanečníků a hudebníků. Přijely folklorní soubory ze Srbska i České republiky. V kostele svatého Václava v Kruščici se konal koncert vážné hudby, na který navazoval večerní program festivalu.

Šermířský kemp v Kruščici a Českém Selu

Předseda České besedy Bělehrad s týmem šermířů zavítal do Kruščice a Českého Sela, kde zorganizovali dvoudenní kemp věnovaný šermířství. Poutavý program byl připraven pro děti i dospělé. Děti se mohly dozvědět spoustu nových informací o historii i technikách šermířství, ti starší si šermování vyzkoušeli. Bělehradské

pořadatele kempu hostili členové České besedy Kruščice a České besedy Češko Selo.

